

Pomhaj Bóh!

Cíhlo 23.
5. junija.

Lětnik 8.
1898.

Serbiske njedželske lopjenka.

Wudawaju šo kózdu šobotu w Ssmolerjez knihicjischceri w Budyschinje a šu tam dostacž sa schtwortlētnu pschedplatu 40 np.

Sswjedženj šwiateje Trojizn.

Romsl. 11, 33: „O kajka hlubočosz teho bohatstwa, woboje teje mudroscze a wědomoscze Božeje! Kaf k njedopýtanju šu jeho šudženja a k njewušlédzenju jeho pucze.“

W naschim tekscze dživa japoschtoł na skutkowanje wěczneje luboscze mjes ludami. Jemu šo seidže kaž czlowjek, hdyz pschi brjohu morja steji a won hlada na nješkoniczne morjo. Wón je wschón pschemozeny. O kajku hlubočosz teho bohatstwa, sawola won, woboje teje mudroscze a wědomoscze Božeje. Kaf k njedopýtanju šu jeho šudženja a k njewušlédzenju jeho pucze!

K njewušlédzenju šu pucze, kotrež je tón knies s israeliskim ludom khodžil. Něhdyn běsche ſebi Bóh tón lud sa wobždeniſtwo wuſwolil. Čežho dla tež? Israel běsche najhubjeniſchi mjes ludami, lud bjes zwěrnoſcze, bjes haniby a zwědominja. Tajki ſo wot ſapocžatka ſwojego wuſwolenja wopokaſa, w Egyptowskej, w puſčzinje, w čazku ſudnikow, w 500 lětach kralow. Bóh jemu ſakon da a Israel jón wschedniſe · pschestupowasche. Bóh da jemu měchniſtwo a wopory, a Israel twarjesche pschiboham woltarje na horach, na domach a ſamo w starym templu. Ale Bóh tón lud njeſacziſny. „Wróz ſo, Israelo“, pschiwola jemu. „Ja chzu tebje wuhojicž.“ O kajka hlubočosz dolhocžakanja Božeho a tola běsche na Israelu ſhubjena. Hdyz Bóh s khostanjom hrožesche, ſo Israel njebojeſche. Hdyz Bóh khostasche, Israel hiſheze bōle ſo

wot njeho ſdalowasche. Skonečnje Bóh w parſhonje wo tón lud ſo prázowasche. Ale Israel wołaſche: To je tón herba, ſkoncujmy jeho. — Čežho dla je Bóh tajki hubjeny lud k ſwojemu ſlubej powołał? Čežho dla je Bethlehem ſa narodne městno ſbóžnika teho ſwěta wuſwolil? Wón tola wot ſpočatka wjedžesche, ſo ſo jemu ſlub ſ Israelem njeporadži. Wón ſnajesche tola khrobloſcze teho luda, jeho pschikhilnosz k ſloſczam a jeho twjerdu wutrobu.

Pawoł steji psched tym hudanczkom a je połny džiwanja. Wuhudanje jenicžy namaka we wérje do luboscze Božeje, kotaž chrysche ſo nad ſwětom ſmilicž ſe ſmijerczu Chryſtuſhowej. Sly a ſaſaſky lud dokonja najhóřſchu ſloſcze, won morjesche Gsyna Božeho. S tym ſuđ Boži na ſo ſczahny. Tón knies ſhubi ſo wot kſchinj teho ſluba a wopuscheczi templ. Jerusalem do prócha a popjela roſpadže. Lud roſpróſhi ſo do wschech krajow. Ale hlaj, runje tak bu Israelowé padnjenje pohanow bohatſtwo. Israel ſacziſny ſvože, duž bu nježene do krajow a wutrobow pohanow. Kaf k njedopýtanju ſu Bože ſudženja a k njewuſlédzenju jeho pucze!

Ale tež wuſwolenje pohanow je hudanczko a potajniſtwo. Kajke namakachu japoschtoli ludy? W hubjeniſtwo pod hubjenymi ferschtami a měchnikami. Wone běchu mamonej, žadoſezam a kuſlařtiwu poddate bjes ſwiſliwoscze na wótzny kraj a wychnoſcze, bjes zwěrnoſcze we wobkhadže, we wojowanju wo ſwětne ſubla, ſe ſymnimi wutrobami, połni žadanja bližſcheho podežiſhczecz, tak kózdy kaž ſkorpcion w ſwojej džerje ležeſche, na ſkladnoſcze laſajo,

do swojego żobuczlowjeka kańczeż. Zyle žiwjenje bęsche każ bloto. — Alle haleluja! pucze Bożego hněwa bęchu dopjelnjene. Tón sbóžnik teho żweta tu bęsche. Rānsche sera wjsche ludow ſeſthadzachu. Jeſuſ póżla żwojich japoſchtołów a evangeliſtow hacż na kónz ſemje. Wón ich przedowanju móz żwojego ducha ſpožezi. Wón pohanam wutroby wotewri. Wón ſezini ſ nimi hnadny ſlub w żwiatej kſchęzenizy. Wón wobdzela jich puſćizmu ſ prawdoſežu, ſ měrom a radoſežu. Czaſ wotroczeńwa pod ſatanom bęsche nimo, ludy dońdzechu ſ żwobodnoſeži pod ſzeptarjom krala Jeſom Chrysta. Tak je ſo tež naſch ſerbſki lud Boži lud ſeziniſ. Naſche žiwjenje wot żlobika hacż ſ rowej je kſchęczijanske. My budžemy w Chrystu ſ roſhwětleni, wobhnadženi, żwyczeni, żohnowani a troschtowani. A pſchezo a pſchezo my widźimy, kaſ w naſchich dnjach połnoſež pohanow ſańdże w Afrizy a Indiskej, w Chinje a na kupač połodniſcheho morja. Alle runje roſſcherjenje evangeliſa dyrbi junu ſaſlepjenemu židowſkemu ludej ſ wužitkej pſchińcę. Hdźż budža wſchitke kónz ſemje ſ powjeſežu wo Chrystu ſowym wumozjenju napjelnjene, dyrbi ſo tež Izrael hiſcheze ſ temu Anjeſej wobrocziež. Ssmjercz Jeſuſowa dyrbi jim hiſcheze junu žiwjenje pſchińcę. Poſleſe, kotrež hiſcheze na nich leži, dyrbi jim ſo do ſboža a żohnowanja wobrocziež. O kajka hļubokoſež! Kaſ ſ njedo- pytanju ſu Bože ſudzenja a ſ njewuſlēdzenju jeho pucze!

Mój luby kſchęczijano, tež w twojim žiwjenju je wſchelake, ſchtož roſymiež a ſebi wujažnicę njemóžeſch. Potom njemorkotaj a njeſwař na Boha, ale ponizuj ſo pſched jeho ſudzenjemi a pucžemi. Hdźż ſo wone tebi runje ſpodziwne ſdadža, njeprashczej ſo wjele: „Czeho dla?” ale czehni ſměrom a ſpokojny ſwoju drohu dale. Skónečnje tola hiſcheze prajich: Boh je wſchitko derje czinil a wſchitko, wſchitko prawje czinil, czeſcž Bohu Anjeſej daječe. Pſchi džiwnych wodženjach a ſudzenjach Božich tež ſo druhdy pobožny podžunje, a hdźż wón tež w proſche ležo njewofanje, wón tola ſ czaſzami w pěſku wižajo wostanje. Woſebje hdźż ſo pobožnemu w žiwjenju hubjenje a bjesbóžnym derje dže, potom wſchal móža tež ſamo mužovo, kaž Abraham a Mojsaſ, David a Pětr, khablač. Bohathy muž je kraſnje a derje žiwý a kħudy Lazarus leži pſched jeho durjemi. Hiob ſedzi w popjeli a Pharaon blyſcę ſo na trónje. Herodes je czeſczeny a Jan tón kſchęzenik w jaſtwje ſedzi. Alle czaſkaj w ſczerpliwoſeži, nadžiji a dowérjenju na kónz pucžow Božich. Tehdom budža tebi jako ſchupiſny wot wočzow padacž a twoja wéra budże ſo do widzenja pſchewobrocziež a wſchitke hudsončka budža wuhudane. Potom w ſwětle poſnajech, ſchtož bęſche tebi tudy ežemne. Na wſchitke praſchenja ſmějſeſh wotmoſwjenje. Schtož ſo tebi tudy delſtach wulke horjo ſdashe, budże tebi potom ſama radoſež a kraſnosež. Na hodlerſkimaj kſchidomaj wérh ſo twoj duch ſ njebjeſam poſběhnje a ty budžesč dele padnycž pſched trónom wſchehomudreho a w poniznoſeži wołacz: „O kajka hļubokoſež teho bohatſtwa, woboje teje mudroſcze a wědomoſcze Božeje! Kaſ ſ njedo- pytanju ſu jeho ſudzenja a ſ njewuſlēdzenju jeho pucze!”

Jańne woſno.

(Poſkračowanje.)

Tsi dny bęchu ſo mjes tym minyłe; Pětr njebęſche ſebi hiſcheze kruče na to pomhyſli, ſo by tež do ſlutka ſtajil, ſchtož bęſche ſebi w nozy roſpominal. Wſcho ſo jemu we wutroby ſpjeczowasche, hdźż ſebi na to pomhyſli, ſo ma horka na hózny do

ſtarej khežki ſaſtupicž, a ſwakowu ſ ſebi pſchińcž dacž, to ſo jemu tež njechaſche, dökelž jeje blede a wuske mjeswocžo tak džiwiſe na njeho hlađasche, jako chylo jeho ſradžu wobſkorowacž.

Wo dny ſa ſwojim dželom khoodžo, ſo wón dale na tole wjazy njedopomni, ale wjecžor w ſpanſkej komorzy, hdźż jemu jaźne woſnjeſchko runu ſmuhi do mjeswocža kſwěczeſche, wunuri ſo ſtajniſe ſaſto tamne roſrečzowanje ſe ſtarym wučerjeſ ſkneſom w jeho duſchi. Tajki czaſ bęſche wſchón hněwny, a duž ſo roſbudži, ſo chye ſebi hustý ſaweschk do woſna powjeſhnyč, ſa dženſka paſ ſpokoji ſo ſe ſtarymi kholowami, ſ kotreymiz woſno ſapowjeſhny. Tola hdźež je ſwědomnje ras wubudžene, tam tež najhuſeſiſchi ſaweschk wjazy njeſtryje. Ma druhi džen, pſched wjecžorori, na- deńdžem Pětra na ſchęzzy horje na hófku ſ ſtarej khežky wjedžazej.

Horkach njebęſchu hiſcheze ſwězu ſaſwěcziſi. Macž hotowasche wjecžor pſchi wohnju a Madlenka ji pódla pomhaſche. W czmicžku woni potom powječerichu, ſo bychu ſebi tež na ſwězy něſchtō ſalutowali. — A do huby ſkónečnje tež po czmje trjechich. Potom wjecžor mjeſeſe ſa džecži hiſcheze to a tamne ſaplatač, a džecži wuſných paczerje a kherluſche ſe ſpěwařſkich. — Mjes tym bęſchtaj ſo Jan a Kachpor do duri ſtuſiloj a ſpěwaſhtaj ſa jaźnym hložom kherluſch: „Schtož cžini Boh, wſcho dobre je!” Tak cžinjeſchtaj czaſto, pſchetož Jan bęſche pěkný ſpěvař, kotrež ſtajniſe ſpěwaſche, hdźż tež niž wótsje, dha tola na pol wótsje, abo tež jenož we wutrobie; a Kachpor potom ſpěv ſobu ſanosača; tež maczeri ſo to ſpodoſasche a wona měnjeſche, ſo ſo potom tež wſcho ſlepje poradži.

Tutaj młodaj ſpěwarjej mjeſchtaj pěkný napohlad. Jan hlađasche tak khotinje a nutrniſe, jako by proh, na kotreym ſtejeſche, wo ničo mjenje ſwiaty był, hacż khor w zyrfwi, hdźež mjeſeſe kóždu njedželu ſe ſwojimi towařſchemi ſpěwacž. Kachpor, tolſto- ližatý pacholk, myſlesche ſebi pſchi ſpěwanju hižo na wjecžer, dökelž bęſche, kaſ ſtajniſe, ſtrachniſe hłodny. Teho dla hlađa tež je ſwojimaj wočzomaj runu ſmuhi na kžizu, ſ kotrež macž kropi- muku měſcha, ſebi ſedžiwo pomyſlo: Bychmy ſo nětko jenož ſa bliđo khyli! Kachvorowe wočzi czaſkachczej woprawdze na ſmilnu ruku davarja wſchěch ſdobnych darow.

Naszej ſpěwarjej paſ mjeſchtaj tež ſwoje poſluchaſtwo. Najprjedy ſkliſtachczej do njeho ſtara Hańča, kotař bęſche ſwoje ſtwine durje troſchku powocžinila. Wot Marſzynueho poſrjeba ſem mjeſeſe ſaſto ſpodoſbanje nad ſpěwanju, woſebje hdźż džecži ſpěwachu, a husto doſež ſo ji ſproſtnejena wutroba pódla ſhre a ſmjeheži, tak ſo dyrbjeſche ſebi kylu ſo wóczka wutrečz. To bęſche ſo ji tak načahnylo wot ſlowow ſtareho wučerja na kerchowje, tam pſchi wurytym rowu. Wona dyrbjeſche ſebi ſtajniſe na to myſlicž, tak Marſka wot tam horka ſ ujebjeſtich woſnow dele hlađa na drje- wjanu khežku a na wſcho, ſchtož ſo tam podawa. A hdźż hózaj potom runje tak rjenje ſpěwaſhtaj jako w zyrfwi, dha ſebi Hańča pomyſli, hacż drje mała Marſka to tež wuſlyſchi. Tež bęſche ſebi hižo wopjet roſpominala, hacż njeby tola ſtowcze ſaſto ras njedželu ke mſchi kħla, drje by tež rad podžakowanje ſ kletki wuſlyſchała. Bęſche ji jenož ludži dla, kofijz bychu ſo bjes dwěla džiwalı, dökelž tu dołho pobyla njebęſche, a kędžbliwoſež wona tola runje wubudžiež njechaſche, ſtara Hańča. —

Druhi poſluchaſ bęſche wulki, ſuchi mužſti, wón ſtejeſche ſa khežnymi durjemi, hdźež bęſche hižo cžma. Š Hańčnych po- wocžinjenych duri padni paſ někotre pruhi ſwětla na mužſkeho a my poſnajemy kublerja Pětra Kameňſkeho. Wón bęſche zyle ſ cžicha ſaſtupil pſches pſchisacžinene durje a bęſche ſebi najprjedy wotmyſli, ſo chye tu poſladač, ſchto ſebi cžile ſ wjecžeri warja, dökelž bęſche wón kaž wſchitzu ſkupi ludžo wo tym pſchewědečenym, ſo cžile kħudži ludžo wjele ſlepje a wjele tucžniſho ſo žiwja hacž je to ſa nich trěbne.

Tola ſpěwazeju hózow wuſlyſchawſchi, bęſche ſo jemu bóřy ſtało, jako tu tak ſtejeſchtaj a ſo ſe ſpěwanjom prózowaschtaj a hdźż wohén na wohniſchezu jeju mlođej mjeſwocže wobžwětli. Tam ſtejeſche Jan, runje tak kruče a runje jako jeho nan, ſo ſo dyrbjeſche poſluchaſy Pětr jaźnie na ſwojego bratra dopomnicž, a pſchi tym bolesche jeho někak na wutrobie, wjele bóle, hacž w kuryazych woſach, hdźż ſo wjedro měnjeſche.

Nětko ſpěwaſhtaj runje pſchedpoſleſniu ſchtuežku takle:

Schtož cžini Boh, wſcho dobre je,
Hacž runje kħelich piju,
Kiz jara hórk do mnje dže
A rěže moju ſchiju.

Najpožledy do wutroby
Mi hłódkość budże czahnyć,
Wschla hórkoscz s njeje czahnyć.

Hdyż běchtaj tule schtuečku dospěvalo, dha běche Pětrej nadosez, a sdašche ſo jemu, ſo je ſpěw na njeho měřený. Wón ſakachlowa a ſakopn ſo nohu, — tak ſo ſo Jan nahle wobroczi, a ſa durjemi ſtejazeho ſe hwojimaj wótrymaj wočomaj hnydom ſejnawſchi ſawola: „Maczi, maczi! proſcheřſki wuj!”

Tak narjelnychu džeczi bohatemu wujem po jeho ſtatoku, ſebi njemyſlo a ſo njedopomno, ſo jeho ſ tym tež jara raſnje po jeho ſkupoczi woſnamjenja.

Tele mjeno pak Pětr hidžesche, a jeho we wutrobje ryeſche, hdyž běche je wužlyſchal.

Tamnej dwě pſchi wohniſchežu pak tu ſtejeschtej, ſ wopredka, jako by Boži blyſk rumu ſmuhi ſ wohnjom do njeju ſajel. Tola Hana ſo khětſje na prawe dopomniwſchi ſapali kuczlanu ſchpjeni a požweczi ſ njej won do khěze. Tu ſarjekny nechtó njejaſnje „Dobry wjeczor!” To klinčeſche nimale tak, jako by nechtó ežeſke wrota, kotrež ſo ſa doho woczinjale a tež namala njeſzu, wotewril.

Stara Hanža běche mjes thym tež hwoje ſtwine durje ſcheroſko wotewriſla, ſo by wſcha wcžipna poſladała, ſchto ſo tu wonka podawa.

Hana běche ſo Pětrej bližila, a ſtwine durje wotewriwſchi běche jeho proſyla, ſo by pola nich ſaſtupil. Sſo komdžo, ezaſku na hlowje, běche wón ſkončnje ſaſtupil, a mjes thym, ſo Hana lampu ſažweczi, běche ſo wón raijne na ſtol ſhynyl.

Džeczi wobſtupichu jeho wcžipni a hladachu na tehole muža. Lampu ſažwecziwſchi a ſo wobrožiwſchi poda Hana ſwafej ruku a powita jeho ſ nim.

Na to naſta někajta poduſchaza ežiſhina. Tu pak Kachpork bory ſkoneži, macz ſa ſhuknu ſaſtobawſchi a ſo ju wopraſhawſchi, hacž dha dženža njewjeczerja, ſo je tak hłodny.

(Pofracžowanje.)

Sšwjata Trojiza.

4. Mój. 6, 24—26.

Bóh Wóz naž ſ hnadu požohnuj
A budž nam miłosćiwy,
Nam naſche duſche wobarnuj
Tak doſho hacž ſmij ſiwi.

Bóh ſyn naž roſhwětl ſ wobliczom,
A budž nam ſmilny, hnadny,
Kž naž ſe hwojim czerpjenjom
Sſy wumohł ſ hręſhnej jamy.

Bóh ſwjath duchu troſhtarjo,
Nam wužwycz naſche duſche,
A nam poſběhn ſwoje woblicz
A daj nam twój mér rucze.

Budž hwalba ſwjatej Trojizy
Bóh wóźje, ſyno, duchu,
My wěcznje tebje čeſcžimy
A nam naſhil ſwoje wuchu!

Duž ponížnje cze prožymy,
Nam wužlyſch naſche proſtwy,
Te ſ tebi horje noſhmy
Ty ſy tón wſchehomózny.

Każ bylo je wot ſpocžatka
Kž ſy Bóh wot wěcznoſeze,
Njech tež nětk je hacž do kónza,
A budžech do wěcznoſeze.

Ernst Helaž.

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

— Hłowna konferenza ſerbſkich duchownych mějſche ſańdženu hředu hwoje ſthadžowanje w Budyschinje. W tych dňach běche ſo runje 30 lét minylo, ſo ſo naſch njeſapomnity farař D. Žmijch ſa pſchedbzdu naſheje konferenzy wuſwoli. Duž naž naſche myſle

w džaknym wopomnjenju na njeho wrćežo wjedžechu. Wažne roſpominanja a wuradženja mějachmy pod wodženjom naſcheho ſubeho pſchedbzdu knjega farařa Jakuba ſ Njeſhwacžidla. Hdyž běche wón naſchu ſhromadžiſnu ſ nutrnej modlitwu wotewril, wón ſo wutrobnymi ſłowami ſ lubym ſtaſtoñskim bratram rěčesche, ſebi ſa heſlo hwojeho ſtukowanja wuſwolo „ja ſlužu wo luboſcz.” Hdyž běche ſo na požlednjej konferenzy wobſamklo, ſo ſmějetaj ſo lětža tak derje ſwiedžen ſa ſwonkowne kaž tež ſa ſnutſkowne mižioniftwo, ſo woſjewi, ſo budž ſwiedžen ſwontowneho mižioniftwa 26. junija w Kotezach, na kotrymž budžetaj knjeg tajny radžicel Keller němſki a knjeg farař Ráda Budyski ſerbſki předowacž; ſwiedžen ſa ſnutſkowne mižioniftwo budž ſo hakle w ſeptembrie w Małeschezach woſywacž, ſa kotryž je knjeg farař Mroſak-Hrodžiſhežanſki ſerbſke a knjeg kaplan Sarjeň-Budyski němſke předowanje pſchedewſal. Hdyž je ſo w požlednim ežiſle „Sſer. Nowinow” piſalo, ſo je jedyn ſerbſki duchowny pječa ſerbſkim pacžerſkim džecžom wobarał ſerbſki wuſmycz, móže ſo ſměrowanju wſchitlich ſwěrnych ſerbſkich woſkadnych woſjewicž, ſo ſo w naſchej ſhromadžiſne na ſwětlo pſchinježy, ſo ſu tamne powjeſeze wo wobaranju ſerbſkeho roſwucženja ſerbſkim pacžerſkim džecžom pſches ſerbſkeho duchowneho hoła njewernoſež. Knjeg primarius Koſor w Lubiju je knihu piſał, w kotrež ſo wón pſhencziwo naſhemu zyrfwinſkemu ſarjadowanju we Lujzij ſupraj i a ſebi žada, ſo njeměla wjazy wokrjeſne hejtmanstwo dale ſoſtiorialna wſchinoſež bycz, ale ſo dyrbialo ſo tež poła naſh ſuperintendentury ſaložicž. Lubijſka konferenza běche wobſamkla pſches resoluziju ſa tele naſladu pſched wſchinoſežu wuprajicž a naſchu ſerbſku konferenzy proſcheſche, ſo by tež pſchihloſzowala. Naſcha ſerbſka konferenza pak je ſo hižo w předawſcej ſhromadžiſne pſhencziwo Koſorowym naſladam ſuprajila a w pižmje wot knjega pſchedbzdu ſestajenym wſchinoſeži ſjewilo, ſo ſwěrny ſtejo ſ nutrnej nětcežiſkej zyrfwinſkej wſchinoſeži wo ſdžerženje naſchego lužiſkeho zyrfwinſkeho porjada prožy, pod kotrymž Bohu džakowano dobre zyrfwinſke ſiwiſe w naſchich ſerbſkich woſkadach keſeje. Wulku ſrudobu nam powjeſež ſbudži, ſo knjeg farař Waltač-Wobſlinežanſki Bohu žel nuſowanym, redaktorstwo „Wobſla“ ſložicž. Knjeg kaplan Domaschka-Ketličanſki ſiž běche hacž dotal ſe ſoburedaktorom, redaktorstwo „Wobſla“ na ſo wſa a nadžiomne knjeg farař Kſchijan, kotryž w konferenzy bycz njemöžesche, ſoburedaktorstwo pſchimovſme. Wulku radoſež ſbudži woſjewienje knjega pſchedbzdu, ſo jměja wopomnjeſke ſopjena na knjega farařa Žmijcha rjanym wuſoſku ſa naſche lutherſke knihowne towarſtwo. Dokelž je ſerbſka hlowna konferenza woſpjet ſa ſaloženje Kſhwacžanſkeje woſhadu wuſtupilo, je wobžarowacž, ſo Kſhwacžanſky Sſerbia w požlednim čaſu ani nam powjeſež dali njeſzu, ſak jich naležnoſež ſteji. Wſcheje wězy pak ſo konferenza jenohlōžnje ſa to wupraj, ſo njezmělej ſo nowa Kſhwacžanſka a Lujpjanſka woſhada ſjednoſežicž, ale ſo ma nowa Kſhwacžanſka woſhada ſamoſtatna bycz. Šhromadny wobjed ſjednoſeži ſerbſkich duchownych w bratrowſkim ſjednoſzenju, pſchi totrymž ſo hiſheze wutrobne ſłowa luboſeže poręczachu.

Popołdnju mějſche ſo hlowna ſhromadžiſna „Towarſtwo ſ pomozy ſtudowazych Sſerbow“. S roſprawu hlyſchachny, ſak je towarſtwo ſaſo w ſańdženym ſeje ſe žohnowanjom ſtukowanjo a mnogich ſerbſkich ſtudowazych podpjeralo. Knjeg pſchedbzdu farař Ráda ſo ſaſo a ſa poſlanika ſo knjeg pſchekupz Schwiebus na ſwonkownej lawſkej haſy ſ nowa wuſwoli. Do wubjerka na měſtno knjega farařa Žmijcha ſo knjeg farař Jakub wuſwoli a dotalny wubjerownik knjeg redaktor ſsmoleř wostanje dale we wubjerku. Bohu žel dyrbiesche ſo na to ſkoržicž, ſo wjele tajſich, kotrij ſu w hwojim čaſu podpjeru doſtali a ſu ſo nětko do Němzow podali, ſo ani njehibaja, ſo bych ſwoje podpjeru towarſtwo wrćežili. So by towarſtwo w pſchichodze pſhencziwo nim juristiſzny wuſtupicž možlo, maja wot nětko wſchitzh, ſiž podpjeru doſtarui, woprawdžith dolžny list podpiſacž. Kąż hižo w požlednim ežiſle lubym čitarjam ſjewichmy, ſo tež ſaſo ſ nowa wobkručzi, ſo ma kóždy ſerbſki duchowny ſastupjerſtwo towarſtwo „ſ pomozy ſtudowazych Sſerbow“, a dary tych, kotrij chzedža ſobuſtaru bycz, pſchijima. Duž my lubyſch Sſerbow ſ nowa prožymy, ſo bych ſo naſchego towarſtwo ſastupili, hdyž je jim to tak poſožene, ſo trjebaſa to jeniečzy ſwojemu knjegu duchownemu woſjewicž.

— Dokelž je Grichijka 1. džel wójnskeho ſarunanja Turkowſkej wuplaſzila, Turkowſky woſazy ſ Theſhaliskeje, kotruž mějachu hacž dotal woſhadženu, wrćežo čahnu a grichijzy woſazy ſaſo do teje pro-

vinzy saczahnu, kotrž běchu Grichojo we wójnje shubili, kotrž pak bu jim psches hnadi druhi statow sažo dobyta. Nadžijomnie s teje wójny dobru wuežbu jim dostatu tež wopomrja, so njebhch su sažo shroblili tak lóhkomyslnie su do wójny wažicž.

Jesuš jako pschiklad sa snutskowne mižionstwo.

(Potraczowanje.)

Kaž wón, tak dýrbimy tež my wuńcz a wuhladacz wulki lud. Kaf njeſnje je, so my po jeho pschikladze činimy, hdvž chzem̄ wopravdze prawje dželacž sa snutskowne mižionstwo! Abo njeſklyschimy my, hdvž my na wschelakore duchowne a čzelné hubjenstwo w noſchim ludu poſkaſujemy a k wuhlowanskemu dželu namolwjamy, hloſhy, kž praja: Hdže dha je wulka nusa? Wy pſche jara čornie barbicze! Tak ſle tola njeſe! To ſu hloſhy lenjoscze, kž njecha molena byčz, kž ſo woporow boji. Wy, kž wy hiſchaze tak poſwedacze, won s wachich ihowankow, won na haſhy měſtow a wžow, nuts do komorkow pod tſechu a do wobydlenjow w pinzach, nuts do khorownjow — ach, kajki to wulki lud, kž pomoz, wascheje pomozu potřeba a ſe ſtysniwym hloſhom wo pomoz wola. Wuńcz a wuhladacz. Haj, tole „wuhladanje“ ſo ſabyčz njeſmje. Tybzaz drje budža hižo psches powołanie ſwojego živjenja s wuſtich mjesow ſwojego živjenja won čerjeni, woni dyrbja nuts do žolmijazeho čzlowiskeho živjenja. A tam ſo hubjenſtwo a nusa, tež duchowne hubjenſtwo a nusa poſkaſujetej. Prajicž moſlo ſo, ſo naſ nusa ſa ruku džerži. A tola tamni ludžo po prawym ničo wo tym njewidža. S džela je to mjeſka čzuegliwoſcž, kotrž hnydom, hdvž njeſhto ſrudne wuhlada, ſo wotwobrczi: „O, to ja widžieč njeſmožu, kelo hubjenſtwo ja ſnjeſcž njeſmožu. S džela je ſla ſwuczenoſcž: dokelž čzlowiek wſchudžom nusu widži, je ſo tak na nju ſwucžil, ſo ju ſ zyla wjazy njeſpytnie. To njeſe dobry a ſdobny bok čzlowiskeho waschnja, ſo ſo na wcho ſwucži. S džela je ſamoluboſcž, kž woči ſamknje, ſo by ſo potom ſ tym ſmerowacž moſla: Da njeſzhy ničo widžala. Haj, Bohu ſkoržmy, tybzaz, kž Khryſtuſzowe mjenno maja, wuńdu, ale ſ widžazymaj wočomaj njewidža, ſe ſklyſchazymaj wuſhomaj njeſklyſcha.

Duž tón miſchtr psched naſ ſtupi a praji: „Wy, moji wučominy, wuńdže, wotewrče woči a wohladajeje wulki lud, wočiūče wiſchi a hlyſcheje jeho ſdyhovanje. Hladoječe wótrje a hluſoko: niž jenož na ſwotkowne hubjenſtwo, ale tež na wſchitku ſnutskownu nusu. Poſluchajecze prawje a wótrje: niž jenož na pomoz wołanie hubow, ale tež na ſdyhovanja njeſmjernejch duschow, na wołanie ſ hluſokoſce wobęženych ſwedomnjow. Haj my dýrbimy, hdvž chzem̄ sa ſnutskowne mižionſtwo dželacž, wuńcz a wuhladacz wulki lud.

To wobſwedežuje nam mróčalka ſwědłow, kž ſu w tym ſlutku teho knjesa ſtali. Woni ſu to čzinili po pschikladze teho knjesa. Wótz Oberlin, kotrž wuńdže ſ hyskich mjesow ſwojego powołania a džecži hromadžeske, kotrž byču w blóce a hluſocži a hréchach ſawutile. Jan Falk, kotrž wuſtupi na drohi a wuhlada wokolo bludžazych ſyrotow, kotrž starſhi běchu w hubjenſtwo wójnje ſemrjeli, ſawutili. Sarah Martinez, kotrž wuńdže ſe ſwojego ju njeſpolojazeho džela ſwojeje młodocze nuts do ſchulow, khorownjow, jaſtrow, a tu wulki nusu wuhlada. Hana Macpherson, kotrž wuńdže ſe wſchdneho žonjazeho živjenja na drohi a torhoscze wulkeho města a tam wuhlada młodocz wotroſcž hjes Boha a teho ſbóznika, ſo ſa jaſtwa ſrawjesche. Hendrich Wichern, kotrž wuńdže ſe wſchdnych mjesow kandidatſkeho živjenja a wuhlada žalostnu nusu wulkeho luda. Haj, tamni 500 pſcheczeljo ſyrtwje, kotsiž ſo w ſečze 1848 woſrjedž ſtróželow tamneho ſběſkaſkeho ſela we Wittenbergu a ſebi ruku ſawdachu, ſo chzedža hromadže dokonjecz ſlut ſnutskownego mižionſtwo, woni běchu wuſchli a wuhladali ſwój wbohi, ſawjedženy lud a jeho wulki nusu. A hdvž ju wuhladachu, roſczeſche w jich wot teho knjesa ſapſhimijených duschach nutrna ſmilnoſcž, ſa nich rěkaſche: jím běſche žel teho luda. Tak je jich tón knjes wučžil, tak chze tón knjes tež naſ nauczicž.

Khryſtuſz ſa naſ.

Pobožny předař Boos, kotrž móžeske tak derje wo prawdoſeži ſ měřy předowacž, běſche w předawſkim čažu ſrudny a ſtruchly w ſwojej myſli. Žukrbcz wón khoru wopyta, a dokelž pytny,

ſo běſche to pobožna a ponižna dusch, praji wón k njej: „Wy móžecze ſbóžne a ſměrom wumrječ!“ Wona ſo prascheske: „Kaf to?“ Boos wotmolwi: „Dokelž dže ſeze pobožne žiwa byla.“ Duž pak jemu ta ſhora wotmolwi: „Wy ſeze mi prawy duchowny a rjany troſtcar. Hdže dyrbjała ja pſchincz? Kaf bych psched ſudom Božim wobſtacž moſla, hdž ſam ſamo wotmolwjenje dawacž wo kóždym njejužitnym ſlowje? Ně, na Jeſuſa, mojeho wumožnika, móžu ja stroſtne wumrječ. Tele ſlowa jemu wutrobu pohnuchu. Wot teho čaža předowasche wón: „Khryſtuſz ſa naſ!“

Czažnikowe čecžidlo.

Tako ſo jedyn džen pola pobožneho Flatticha něchtó wobčežowasche, ſo ſo jemu pſchezo nowy ſchiz a nowe čzepjenje na poſožitej, Flattich praji: „Wopomu, čzlowiek je kaž czažnik. Hdž dyrbí czažnik hiž, dyrbí ſo čecžidlo napořížnycz. Tak tež njecha husto čzlowiske duchowne živjenje prawje do khoda pſchincz, hdž ſo na koležo živjenja prawe čecžidlo čzepjenja njeſchi-povřžnje.“

Něchtó k roſpominanju.

Věh njeda ſebi ſwój czažnik wot čzlowiekow ſtajecz, ale wón prawje dže.

* * *

Hodžinka druhdy pſchiniſe, ſchtož lěta njeſpchinježu.

* * *

Hdžež je čzlowiska ruka ſuſha, je Boža ruka hiſchaze doſča.

* * *

Lóžko je na Khryſtuſza poſluchacž a jeho evangelij khvalicž, ale jenož ſchtož hacž do kónza wutraje, budž ſbóžny, a to je ſama wěz tych wozow, kotrež niž na zuſy hloſ, ale na hloſ dobreho paſthrja poſluchaja a ſtajnje w ſwěrnoſcži ſa nim khodža.

(Ambroſius.)

* * *

Tenož we wodže naufnijesč pļuwač, jenož bitviſhežo čzini wuſpylaných wojakow, rataſtvo ſa ſtudowanſkim bližje njenauſknijesč: tak dýrbimy tež my w ſlužbje Khryſtuſzowej ſtukowacž, hdž chzem̄ jeho prawi wučominy byčz.

* * *

My ſm ſiwi, hdž ſwumrjem, my wumrjem, hdž ſa počnijem ſiwi byčz.

* * *

Podarmo je ſo polo wobdželało, hdž ſlōnečko čzoplotu a ſwětlo nježerži.

* * *

Pratra mudroſcž je w Bosy, pſchiniſe wot Boha, wjedze ſ Bohu a wotpočjuje w Bosy.

* * *

Sswět praji: meja w čzlowiskim živjenju junfróz ſakečeje a potom nihdy wjazy; kſchecžijana praji we wérje: Kſchecžijana meja kečeje jumu a potom pſchezo ſažo.

(Frommel.)

Daliſche dobrowólne darh ſa wbohe armeniſke ſyroti:

Š Michalſkeje woſadu pſches duchowneho Sarjeňka	1 =
Miečrichowa ſ Dobruſche	=
Š. ſ Budyschina	2 =

Hromadže: 3 hr. — np.

W mjenje wbohich ſyrotow wutrobný džak praji

S. Gólež, farař.

Lubi Šerbia! Budžeze Šerbia! Šerbiſki dom ſa Waſz! Duž ſkladuſe ſa njo ſo po Waſchim ſamoženju hnydom, burja a měſčeženjo, wučeni a njewučeni, starí a młodži, mužzy a žony, a ſberajecze ſa njo pſchi jubilejach, pſchi ſwazach a ſchecžinach, pſchi ſwiedženjach a ſihadzowanach; ſkladuſe ſa ſberajecze! A Wy, kž wotkaſanja Ježinicze, wotkaſajecze na přenim měſtne ſa Waſch „žerbiſki dom“ w Budyschinje! Budžeze ſwěrni, wopravdzieži Šerbia!